

Forsvarets seniorforbund

Vår ref.: 590/329/1/2/ev/06,12.2016

Tidl ref.: 16/3076-

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET
Postboks 8019
0030 Oslo

Oslo, 06.desember 2016

KRAV TIL STATSBUDET FOR 2018 – Forsvarets seniorforbund

1. Generelt

Forsvarets seniorforbund (FSF) arbeider for at alderspensjonistene skal være omfattet av forutsigbare pensjonsordninger som sikrer pensjonistenes økonomiske og sosiale kår, ved at pensjonistene skal være sikret minst den relative andelen av velferdsutviklingen (reallønnsveksten). FSF vil presisere at de fremsendte krav ikke er spesielt innrettet mot noen bestemt yrkes-/pensjonistgruppe og må derfor betraktes som universelle krav for gruppen eldre/alderspensjonister.

FSF har som mål:

- **Bevare verdien i pensjoner, opparbeidet gjennom arbeid**
- **Helse- og omsorgstilbud for eldregenerasjonen som gir verdighet livet ut**
- **Kulturelle – sosiale - og velferdsmessige aktiviteter som engasjerer og bidrar til at pensjonistene har en meningsfylt livsfase, gjennom egenutviklede og tilrettelagte tiltak.**

2. Arbeidslinjen

FSF støtter arbeidslinjen ved at arbeidstakere over 62 år motiveres for fortsatt arbeidsinnsats og at arbeidsgiverne vil ansette og beholde disse arbeidstakerne. Vi ser en tendens til at arbeidstakere står lengre i jobb, det er oppmuntrende, men det må fortsatt stimuleres til at arbeidstakere står i arbeid lengre enn laveste pensjonsalder, både for å utnytte denne verdifulle kompetansen og for å øke egen pensjon.

For å motivere til at arbeidstakere står lengre i arbeid fremmer FSF følgende krav:

- **Lik rett til sykepenger for alle yrkesaktive over 67 år**
- **Redusert arbeidsgiveravgift for arbeidstakere over 67 år**

3. Pensjon

FSF krever at alle pensjonister sikres minst sin relative andel av velferdsutviklingen og fremfører følgende momenter:

Som grunnlag for lovbestemmelsen i reguleringsmodellen ligger en forutsetning med en reallønnsvekst på 1,5 prosent, «gjennomsnittsberegningsmodellen» gir derfor et fratrekk på 0,75 prosent. I forarbeidene legges det til grunn at bruk av fast faktor over tid vil gi en bedre regulering enn bruk av gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Dette tolkes til at pensjoner under utbetaling skal minst ha en realvekst på 0,75 prosent. Spørsmålet er, over hvor lang tid skal gjennomsnittsberegningen foregå? FSF syn er at perioden må være realistisk i forhold til pensjonistens gjenstående levetid. FSF finner det ikke akseptabelt at observasjonsperioder blir så lange at en generasjon pensjonister risikerer å oppleve negativ realvekst mens neste generasjon får positiv realvekst, på denne måten kan gjennomsnittet for to generasjoner gi en realvekst over 0,75 prosent. Med utgangspunkt i den nåværende økonomiske situasjon og utvikling av lønns- og prisvekst de siste årene vil det etter FSF syn være grunn til å se på modellen og spesielt forutsetningen med 1.5 prosent reallønnsvekst. FSF vil hevde at ved å korrigere for negativ realvekst så endres ikke prinsippet i lovbestemmelsen. Innenfor gjeldende bestemmelser for regulering av de løpende alderspensjoner er det ikke mulig med en slik korrigerende ifm trygdeoppjøret, derfor må det, etter FSFs vurdering, foretas en korrigerende gjennom budsjettet.

Under behandling av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016 vedtok Stortinget å øke minstepensjonen for enslige alderspensjonister med kr 4000. I forbindelse med innføringen av pensjonsreformen ble minstepensjonsnivå løst fra folketrygdens grunnbeløp. Ut fra satsene i 2011 blir satsene videre justert årlig med reguleringsbestemmelsen for minste pensjonsnivå. FSF legger til grunn at satser for minste pensjonsnivå etter folketrygdlovens § 19-8 må ses i sammenheng med satser for garantipensjon etter folketrygdlovens kap 20.

En økning på kr 4000 for gruppen enslige minstepensjonister innebærer at opptjening av pensjonsrettigheter gjennom arbeid svekkes. For å styrke arbeidslinjen vil FSF styrke opptjeningen ved å heve opptjeningsprosenten i folketrygden.

Eksempel (nåverdiberegning);

Født 1995,

Garantipensjon ved 67 år /enslig kr 183 748 tilsvarer en pensjonsbeholdning på kr 3 573 899

Yrkesaktiv. kommer i arbeid i 2018, inntekt kr 500 000,

gir en pensjonsbeholdning ved 67 år på kr 3 982 000 som gir en pensjon på kr 204 730

Ved å øke opptjeningsprosenten fra 18,1% til 18,4% vil dette gi en pensjonsbeholdning ved 67 år på kr 4 048 000 som vil gi en pensjon på kr 208 023 denne pensjon er kr 3393 høyere enn ved en opptjeningsprosent på 18,1. En økning av opptjeningsprosenten fra 18,1 prosent til 18,4 prosent vil styrke arbeidslinjen og gi den yrkesaktive om lag samme økning som minste pensjonsnivå/garantipensjon for enslige.

FSF setter frem følgende krav:

- **I budsjettet for 2018 legges inn en økonomisk korrigerende for endring av forutsetningen om en realvekst på 1.5 prosent.**
- Opptjeningsprosenten for opptjening av pensjonsbeholdning økes fra 18,1 prosent til 18,4 prosent

4. Demokratisk underskudd

Organisasjonsprosenten i rene pensjonistorganisasjoner er langt lavere enn i våre naboland Sverige og Danmark. Eldre har lav representasjon i styrende organer fordi de eldre ofte taper i nominasjonsprosessene mot yngre kandidater. Dette er uheldig, derfor er det viktig at regjeringen styrker de arenaene hvor de eldre skal ha innflytelse. Det må også fremheves at den nye modellen med pensjonistorganisasjonenes deltakelse i drøftinger er en styrke for demokratiet.

FSF vil hevde at pensjonistenes rett til å organisere seg ikke skal ligge noe tilbake for de yrkesaktives behov for å ivareta sine interesser. Pensjon er i detalj et lovfestet anliggende og styres av staten gjennom lovgivning, og slik bør det være for å ivareta nødvendig sikkerhet og forutsigbarhet. Dette innebærer imidlertid ikke at de eldre interesser er uttømt, tvert imot skal de eldre ha en hørbar stemme i de demokratiske prosesser. Dagens ordninger ivaretar dette i begrenset grad, det bør derfor etableres en formell arena hvor pensjonistene møter regjeringens representanter for å ta opp forhold som opptar de eldre.

FSF fremsetter følgende krav:

- **De kommunale- og fylkeskommunale eldreråd må prioriteres og det må avsettes midler til mer opplæring av disse.**
- **Det etableres et «seniorforum» hvor pensjonistenes organisasjoner innkalles minimum 4 ganger pr år for å møte aktuelle departementer. På ett av møtene møter statsministeren.**

5. Skatt og avgifter

Trygdeavgiften, er hjemlet i folketrygdloven. I budsjettssammenheng blir den vurdert som en generell skatt/avgift opp mot forskjellige grupper.

I regjeringens forslag til statsbudsjett 2017 økes minstefradrag øvre grense for lønnsinntekt med 3,4 %, mens minstefradrag på pensjonsinntekt økes med 1,9 %. FSF er uenig i denne type fordelingsprofil.

FSF fremsetter følgende krav:

- **Trygdeavgiften skal ikke behandles som en generell skatt/avgift, men etter intensjonen i folketrygdlovens innretning, dvs.**
 - **Trygdeavgiften deles i en helsedel og en pensjonsdel (jmf todelingen ved frivillig avgift). Pensjonsdelen påvirkes ikke av pensjonsinntekt og det skal derfor ikke beregnes avgift her. Endring i helsedelen skal endres med samme prosentpoeng for arbeidsinntekt og pensjonsinntekt.**
- **Trygdeavgiften tilbakeføres med 1,7 prosentpoeng for pensjonsinntekt, (denne ble innført selektivt for pensjonsinntekt 1.1 2011)**
- **Tiltak som omfatter både pensjonister og yrkesaktive gis samme prosentvise regulering.**

6. Helse og omsorg

Det tas utgangspunkt i lovbestemt rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. FSF vil rette oppmerksomheten mot beboerens egenbetaling ved slike opphold og forutsetter at det er kommunen som fatter vedtak om opphold, om det gjelder i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Ved opphold i sykehjem fatter kommunen vedtak om egenandelsbetaling etter sentralt gitte bestemmelser. Opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester omfattes

ikke av disse bestemmelser. FSF legger til grunn at etter vedtak om slikt opphold inngås en privatrettslig avtale om «leie» av omsorgsboligen og de tjenester som ytes er basert på hjemmebaserte tjenester. Ved svak økonomi kan beboeren måtte søke om bostøtte/sosial hjelp, i tillegg, avhengig av beboerens helsetilstand, kan det foreligge grunn til å oppnevne verge for å forestå den løpende forvaltning av beboerens økonomi. FSF frykter at den enkeltes økonomi kan begrense den pleie – og omsorgstrengendes mulighet til å finansiere denne type opphold og mener at det må settes et «tak» etter prinsippet for egenandelsbetaling i sykehjem.

FSF fremsetter følgende krav:

- **Dersom det etter vedtak om opphold i «tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester», totalt påløper utgifter som overstiger 75 prosent av beboerens brutto pensjonsinntekter skal oppholdet belastes med egenandelsbetaling som om oppholdet ble gitt i sykehjem.**

Med vennlig hilsen
Forsvarets seniorforbund

Geir Anda
Styreleder